

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO NR. 4D-2023/2-1158 PRIEŠ ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĘ

2025-10-31 Nr. PA-194
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Jolita Miliuvienė išnagrinėjo X (toliau – Pareiškėja) skundą ir vėlesnius jo papildymus dėl Alytaus rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos tarnautojų netinkamų veiksmų (neveikimo), kai, Pareiškėjos nuomone, nėra imamasi Savivaldybės kompetencijai priskirtų veiksmų (neteikiami reikiami Savivaldybės įpareigojimai, neskiriamos administracinės nuobaudos) sprendžiant Pareiškėjai aktualią problemą dėl kompostavimo dėžės, pastatytos šalia Pareiškėjai priklausančio žemės sklypo, esančio adresu <...>, Alytaus r., ribos pašalinimo bei kaimyninio sklypo apleistos dalies sutvarkymo (toliau – Skundas).

2. Pareiškėja Skunde Seimo kontrolieriui, be kita ko, nurodė:

2.1. po Seimo kontrolierių atlikto tyrimo¹ įgyvendinus institucijoms pateiktas rekomendacijas buvo pakeisti Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdorojimo aplinkosauginiai reikalavimai, žemės sklypų savininkams nustatant prievolę bioskaidžių atliekų kompostavimo vietą parinkti ne arčiau kaip 2 metrų atstumu nuo kaimyninių žemės sklypų ribų. Šie pakeitimai įsigaliojo 2023 m. gegužės 1 d.;

2.2. nors Savivaldybės taryba 2024 m. kovo 26 d. posėdyje priėmė sprendimą, kuriuo buvo pakeistas Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gruodžio 19 d. sprendimas Nr. K-353 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių tvirtinimo“ ir nuo 2024 m. balandžio 1 d. įsigaliojo Alytaus rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių nuostata įpareigojanti kompostavimo vietą parinkti nuošalioje (kuo toliau nuo gyvenamųjų pastatų) sklypo vietoje, ne arčiau kaip 2 metrai nuo kaimyninės sklypo ribos, tačiau Savivaldybė nesiima reikiamų veiksmų, kad Pareiškėjos kaimyniniame sklype kaimyno įrengta kompostavimo dėžė būtų pašalinta;

2.3. Savivaldybės administracijos atsakymai į Pareiškėjos kreipimusis dėl tebesitęsiančių pažeidimų (kaimyninio žemės sklypo savininko savadarbė komposto dėžė pastatyta tiesiai po Pareiškėjos gyvenamojo namo langais) pašalinimo bei kaimyniniame sklype (jo dalyje) niekada nešienaujamos žolės yra beverčiai ir visiškai nesprendžiantys Pareiškėjai aktualios problemos;

2.4. Pareiškėja nurodė kategoriškai nesutinkanti su Savivaldybės pasiūlymais jai pačiai kreiptis į teismą, nes pažeidimų pašalinimas, Pareiškėjos nuomone, yra atsakingų Savivaldybės administracijos tarnautojų pareiga.

¹ Tuomečio Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus Augustino Normanto ir Seimo kontrolierės Mildos Vainutės 2021 m. kovo 25 d. pažyma Nr. 4D-2020/2-727 „Dėl X skundo prieš Alytaus rajono savivaldybės administraciją ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją“.

3. Pareiškėja Skunde Seimo kontrolierės prašo įpareigoti Savivaldybę imtis veiksmų, kad būtų pašalinti kaimyniniame sklype daromi pažeidimai (pašalinta šalia Pareiškėjos sklypo pastatyta kompostavimo dėžė ir sutvarkyta nešienaujama kaimyninio sklypo, besiribojančio su Pareiškėjai priklausančiu žemės sklypu, dalis).

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Pareiškėja su Skundu pateikė šiuos dokumentus, kuriuose nurodyta:

4.1. Savivaldybės administracijos 2023 m. birželio 9 d. rašte Nr. K26-1991 Pareiškėjai buvo rašoma:

„Alytaus rajono savivaldybės administracija 2023 m. gegužės 2 d. gavo X pranešimą dėl neleistinai pastatytos komposto dėžės šalia jos žemės sklypo tvoros. Informuojame Jus, kad pagal Lietuvos Respublikos galiojančius teisės aktus, minėtoje veikoje buvo nustatyti administracinio nusižengimo požymiai, surašytas administracinio nusižengimo protokolas. Pažymime, kad dėl patirtos žalos galite kreiptis į teismą civilinio proceso tvarka.“

4.2. Savivaldybės administracijos 2023 m. birželio mėn. (diena nenurodyta) rašte Pareiškėjos kaimyninio sklypo savininkui V. P. [asmens duomenys neskelbtini], be kita ko, buvo rašoma:

„Informuojame, kad Jums surašytas administracinio nusižengimo protokolas su administraciniu nurodymu pagal LR ANK 367 str. 1 d. ir paskirta pusė minimalios baudos, t. y. 15 eurų, kuriuos reikia sumokėti per 30 kalendorinių dienų.

Jeigu bauda per minėtas dienas nebus sumokėta, tuomet šis administracinio nusižengimo protokolas su administraciniu nurodymu bus panaikintas ir surašytas nutarimas administracinio nusižengimo byloje, kurioje bus skiriama bauda pagal LR ANK 609 straipsnį (nuo trisdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų). [...]“

4.3. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2023 m. liepos 31 d. rašte Nr. AD5-16635 Pareiškėjai, be kita ko, buvo rašoma:

„Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Marijampolės valdybos Kalvarijos aplinkos apsaugos inspekcijai (toliau – Kalvarijos inspekcija) 2023 m. liepos 18 d. buvo pavesta nagrinėti Jūsų skundą, dėl galimai netinkamai tvarkomų buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų ir nešienaujamos žolės, adresu <...>, Alytaus r. Informuojame, jog dėl pateiktos informacijos Kalvarijos inspekcijos pareigūnai atliko teritorijos apžiūrą, kurios metu nustatyta, jog šalia gretimo sklypo, adresu <...>, Alytaus r. sav., ribos įrengta kompostinė, kurios viršutinėje dalyje matomi bioskaidžių atliekų likučiai (sausos žolės). Patikrinimo metu taip pat nustatyta, jog 2023 m. birželio 6 d. Alytaus rajono savivaldybės administracijos specialistai dėl kompostinės įrengimo nesilaikant nustatyto atstumo nuo kaimynams priklausančios teritorijos, asmeniui surašė administracinio nusižengimo protokolą su administraciniu nurodymu (kuris yra įvykdytas). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 565¹ straipsnio 1 dalies 8 punktu, kuriame nurodyta, jog administracinių nusižengimų teiseną negali būti pradėta, o pradėtoji turi būti nutraukta, kai dėl to paties fakto administracinė atsakomybėn patrauktam asmeniui yra priimtas teismo ar ne teismo tvarka institucijos (pareigūno) nutarimas skirti administracinę nuobaudą arba yra įvykdytas administracinis nurodymas, arba nepanaikintas nutarimas nutraukti administracinio nusižengimo teiseną, arba dėl to nusižengimo pradėtas ikiteisminis tyrimas. Dėl šių priežasčių administracinio nusižengimo teiseną dėl kompostinės iš naujo negali būti pradėdama. Informacija dėl nešienaujamos žolės, vadovaujantis Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių 12.2 p. ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 str. 4 d., atskiru raštu persiųsta Alytaus rajono savivaldybės administracijai nagrinėti pagal kompetenciją.“

4.4. Savivaldybės administracijos 2023 m. rugpjūčio 2 d. rašte Nr. K26-2687 Pareiškėjai, be kita ko, buvo nurodyta:

„Atsakydami į Jūsų 2023 m. liepos 5 d. prašymą, 2023 m. liepos 13 d. prašymą ir 2023 m. rugpjūčio 1 d. skundą, informuojame, kad dėl Jūsų nurodytų pažeidimų Alytaus rajono savivaldybės administracijoje vyksta administracinė procedūra, kuri nėra baigta. [...]

Atkreiptinas dėmesys, kad jokiam teisės akte, reglamentuojančiame švaros taisyklės, nėra numatyta galimybė Savivaldybei asmenis įpareigoti prižiūrėti ir tvarkyti įstatymų nustatyta tvarka priskirtas ar faktiškai naudojamas teritorijas, numatyta tik galimybė skirti nuobaudą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso numatyta tvarka. Dėl Jūsų teisėtų interesų pažeidimo, neišsprendus su kaimyninio sklypo savininku kilusių ginčų taikiai, siūlome juos spręsti teisme civilinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.“

4.5. Pareiškėjos 2024 m. gegužės 22 d. kreipimosi, kuriame vėlgi buvo skundžiamasi dėl kaimyniniame sklype nepašalintos kompostavimo dėžės ir sklypo dalyje, besiribojančios su Pareiškėjos žemės sklypu, nenušienautos žolės, pagrindu Savivaldybės administracija nagrinėjo Pareiškėjos nurodytas faktines aplinkybes ir Savivaldybės administracijos 2024 m. birželio 20 d. raštu Nr. K26-2304 Pareiškėja buvo informuota, jog buvo priimtas nutarimas nepradėti administracinio nusižengimo bylos teisenos.

Kartu su minėtuoju Savivaldybės administracijos raštu Pareiškėjai pateiktame 2024 m. birželio 19 d. nutarime nutraukti (nepradėti) administracinio nusižengimo bylos teiseną, be kita ko, buvo nurodyta:

„[...] Nagrinėjamu atveju, iš 2024-05-22 pareiškimo (ir jo priedų) turinio matyti, kad Pareiškėja siekia konkretų fizinį asmenį patraukti administracinės atsakomybės pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 366 ir 367 straipsnius, nustatančius atsakomybę už tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimą ir savivaldybių tarybų patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimą. Taip pat Pareiškėja reikalauja, kad būtų pašalinta kompostavimo dėžė ir nupjauta žolė nuo patvorio.

ANK 366 straipsnio 1 dalyje numatyta administracinė atsakomybė už savivaldybių tarybų patvirtintų tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimą. Ši teisės norma yra blanketinė, nukreipianti į kitus teisės aktus. Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių, patvirtintų Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. K-47, 12.2. punkte įtvirtintas draudimas palikti netvarkomą, apleistą, nešienautą, piktžolėtą nuosavybės teise priklausančią, nuomojamą ar kitaip valdomą žemę ar mišką.

Naudojantis REGIA portalo žemėlapiu duomenimis, nustatyta, kad bendras sklypo, Alytaus r. sav., Alytaus sen., <...>, plotas yra apie 15 arų (1500 m²). Ribos ilgis tarp sklypų, <...>, Alytaus raj. sav., ir <...>, Alytaus raj. sav., yra apie 30 metrų. Atstumas tarp tvorų – apie 1 m. Bendras plotas tarp minėtų sklypų tvorų, kuriame Pareiškėja reikalauja nupjauti žolę, yra apie 30 m², kas sudaro apie 2 procentus viso sklypo, <...>, Alytaus raj. sav., bendro ploto.

Iš 2024-06-03 įvykio vietos apžiūros protokolo duomenų matyti, kad dalis žolės tarp <...>, Alytaus raj. sav., ir <...>, Alytaus raj. sav., tvorų yra nupjauta, todėl nenupjautos žolės plotas, lyginant su viso sklypo, <...>, Alytaus raj. sav., plotu, 2 procentų nesiekia ir yra labai mažas pastarojo atžvilgiu.

[...] Taip pat, iš minėto protokolo duomenų matyti, kad namų valdos sklypas, <...>, Alytaus raj. sav., yra tvarkingas, prižiūrimas ir nėra apleistas. 2024-05-22 pareiškimo argumentai, kad pro tvorą lendančios piktžolės gadina Pareiškėjos tvorą, objektyviais duomenimis nėra pagrįsti, nes tiek iš pateiktų nuotraukų, tiek nuvykus į įvykio vietą, tvoros sugadinimų nėra matyti.

Todėl šiuo atveju administracinės nuobaudos taikymas Pareiškėjos nurodytam asmeniui, t. y. žemės sklypo, <...>, Alytaus raj. sav., savininkui, prieštarautų teisingumo ir proporcingumo principams, nes padarytas pažeidimas yra formalus ir nesiekia tokio

pavojingumo laipsnio, už kurio padarymą pagrįstai būtų taikoma administracinė atsakomybė, numatyta ANK 366 straipsnio 1 dalyje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, V. P. atžvilgiu administracinė teiseną pagal ANK 366 str. 1 d. pradedama nebus.

[...] Administracinių nusižengimų registro duomenimis, V. P. [asmens duomenys neskelbtini] už kompostavimo dėžės įrengimą prie Pareiškėjos tvoros, <...>, Alytaus raj. sav., 2023-06-06 surašytas administracinio nusižengimo protokolas su administraciniu nurodymu pagal ANK 367 straipsnio 1 dalį ir paskirta 15 eurų bauda. Bauda sumokėta 2023-06-19.

Nagrinėjamu atveju, dėl 2024-05-22 pareiškime nurodytos kompostavimo dėžės pastatymo <...>, Alytaus raj. sav., V. P. buvo taikyta administracinė atsakomybė pagal ANK 367 straipsnio 1 dalį. Be to, iš 2024-06-03 įvykio vietos apžiūros protokolo duomenų matyti, kad minėta dėžė nėra naudojama, atliekos joje nėra kompostuojamos, o kompostuojamos jos specialioje plastikinėje, pramoniniu būdu pagamintoje kompostavimo dėžėje, stovinčioje aptvetoje namų valdos, <...>, Alytaus raj. sav., dalyje, šalia įrenginėjamų lysvių, atokiau nuo Pareiškėjos tvoros. Šias aplinkybes patvirtina ir medžiagoje esančio Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcijos 2023-05-16 apžiūros akto Nr. TVR-3611 duomenys.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, V. P. atžvilgiu administracinė teiseną pradedama nebus, nes nepadaryta veika, turinti administracinio nusižengimo, numatyto ANK 367 str. 1 d., požymių.“

4.6. Pareiškėjai apskundus Savivaldybės administracijos 2024 m. birželio 19 d. nutarimą nepradėti administracinio nusižengimo bylos teiseną teismui, Alytaus apylinkės teismas 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutartimi, priimtoje administracinio nusižengimo byloje Nr. II-141-800/2024, tenkino Pareiškėjos skundą ir panaikino Savivaldybės administracijos 2024 m. birželio 19 d. nutarimą nepradėti administracinio nusižengimo bylos teisenos bei grąžino bylą Savivaldybės administracijai atlikti administracinio nusižengimo tyrimą.

Paminėtoje Alytaus apylinkės teismo nutartyje, be kita ko, buvo akcentuota:

„[...] teismo vertinimu, ir buvusi kompostavimo vieta, jeigu joje yra likusių atliekų ir ji yra arčiau nei 2 metrai nuo kaimyninės sklypo ribos, turi būti sutvarkyta, pašalinant visas atliekas. Taigi, tyrimo metu pasitvirtinus pirmiau aptartoms aplinkybėms dėl likusių atliekų, vien tik ankstesnis V. P. [asmens duomenys neskelbtini] nubaudimas už atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimą, nepašalina jo pareigos tvarkyti jam priklausančiame žemės sklype atliekas taip, kad nebūtų pažeidžiamos kaimyninio sklypo savininkės teisės bei interesai ir nėra kliūtis administracinei atsakomybei kilti.

Be kita ko, Institucijos atstovas teisme nurodė, jog įgyvendinant Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisykles, savivaldybė turi nustatiusi aiškias procedūras, o būtent rajono savivaldybėje sudaryta nuolat veikianti komisija, kuri ir atsakinga už minėtųjų taisyklių laikymąsi. Tačiau šiuo atveju, nors X ne kartą kreipėsi dėl netinkamai tvarkomo V. P. sklypo ir jai daromos žalos, nėra jokių duomenų apie Institucijos atstovo nurodytos komisijos atliktą vertinimą, ar V. P. priklausantis sklypas tvarkomas nepažeidžiant minėtų taisyklių.“

4.7. Pareiškėja 2025 m. birželio 25 d. pakartotinai kreipėsi į Savivaldybės administraciją, pateikdama skundą „Dėl nesutvarkyto sklypo ir nepašalintos kompostinės bei kompostavimo atliekų“, į kurį atsakydama Savivaldybės administracija Pareiškėją 2025 m. liepos 30 d. raštu Nr. K26-3544 informavo, jog „[...] atlikus tyrimą nustatyta, jog G. P. [pastaba: kaimyninio sklypo savininko sutuoktinė] nesilaikė Taisyklių 11 ir 12.2 punktuose nustatytų reikalavimų. Už šiuos pažeidimus G. P. buvo pareikšta žodinė pastaba. Paaiškinta, kad siekdami įvertinti pareiškėjos pareiškime nurodytas aplinkybes, atliko neplaninį patikrinimą, kurio metu buvo apžiūrėta gretimame žemės sklype esanti medinė dėžė. Patikrinimo metu joje jokių atliekų ir (ar) invazinių šliužų nerasta, specifinis kvapas, būdingas žaliųjų atliekų irimui, neužfiksuotas. Dėžėje augo aukšta žolė, kas leidžia daryti

išvadą, kad ji šiuo metu žaliųjų atliekų kompostavimui nenaudojama. Konstatuota, kad patikrinimo metu pareiškėjos pareiškime nurodyta aplinkybė, kad minėta dėžė yra kompostavimo įrenginys, nepasitvirtino.“

4.8. Pareiškėja 2025 m. rugpjūčio 6 d. pakartotinai kreipėsi į Savivaldybės administraciją, pateikdama skundą dėl kaimyniniame sklype nepašalintos savadarbės kompostavimo dėžės dėl kurioje kaupiamų atliekų yra gadinama Pareiškėjos tvora. Atsakydama į šį Pareiškėjos kreipimąsi, Savivaldybės administracija 2025 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. K26-3694, informavo Pareiškėją, jog aplinkybės dėl gretimame sklype esančios medinės dėžės buvo atlikti medžiagose ROIK 24244131777, ROIK 25277748213, todėl Pareiškėjos skundas nagrinėjamas nebus, nes sprendimas dėl to paties klausimo jau yra priimtas ir atsakymas pateiktas.

4.9. Savivaldybės administracijos 2025 m. rugpjūčio 7 d. rašte Nr. K26-3694 priimtą sprendimą nebenagrinėti Pareiškėjos 2025 m. rugpjūčio 6 d. kreipimosi Pareiškėja apskundė Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui, kuris, išnagrinėjęs Pareiškėjos skundą, 2025 m. spalio 13 d. sprendimu panaikino Savivaldybės administracijos 2025 m. rugpjūčio 7 d. sprendimą Nr. K26-3694 bei įpareigojo Savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti Pareiškėjos 2025 m. rugpjūčio 6 d. skundą.

Šiame savo sprendime Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius, be kita ko, konstatavo:

„[...] Komisija pažymi, kad atsakovė pagal savo vykdomų funkcijų pobūdį gali veikti tiek kaip viešojo administravimo subjektas, tiek kaip subjektas, skiriantis administracines nuobaudas už padarytus administracinius nusižengimus bei atliekantis kitus veiksmus administracinių nusižengimų teismoje.

[...] Teismų praktikoje ne kartą akcentuota, jog teisėsaugos institucijos pagal savo vykdomų funkcijų pobūdį gali veikti tiek kaip viešojo administravimo, tiek kaip ikiteisminio tyrimo subjektas, todėl teismas (šiuo atveju Komisija) turi įvertinti, ar keliamas ginčas yra siejamas su viešojo administravimo sritimi (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. vasario 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-141-602/2020). Taigi, atlikusi tyrimus pagal ROIK 24244131777 ir ROIK 25277748213, atsakovė vykdė jai priskirtas funkcijas administracinio nusižengimo tyrime, kuris reglamentuojamas ANK. Tuo tarpu, iš skundžiamame Sprendime nurodyto teisinio pagrindo akivaizdu, kad atsakovė taikė VAĮ nuostatas, taigi, veikė kaip viešojo administravimo subjektas.“

4.10. Pareiškėja su 2025 m. rugpjūčio 19 d. ir vėlesniais kreipimais į Seimo kontrolierę pateikė nuotraukas, iš kurių matyti, jog kaimyninio sklypo dalyje, besiribojančioje su Pareiškėjos sklypu, bei savadarbėje kompostavimo dėžėje ir toliau auga aukšta žolė bei piktžolės.

5. Gavusi Pareiškėjos Skundą Seimo kontrolierė kreipėsi į Savivaldybę, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

6. Atsakydama į Seimo kontrolierės pirminiame paklausime iškeltus klausimus Savivaldybė raštu, pasirašytu Savivaldybės merės R. V., pateikė skundžiamos institucijos paaiškinimus, kuriuose, be kita ko, nurodė:

6.1. dėl komposto dėžės pašalinimo, kad „[...] jokie teisės aktai, tiek reglamentuojantys biologiškai skaidžių atliekų kompostavimą, tiek kiti teisės aktai nenumato galimybės savivaldybei privalomai įpareigoti patraukti komposto dėžę, toliau nuo kaimyninio sklypo ribos ar atlikti kitus privalomus veiksmus. Teisės aktai numato savivaldybei tik galimybę skirti nuobaudą pažeidėjui Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka. Teismo priimtas sprendimas įpareigoti atlikti kokius nors veiksmus yra visiems privalomas ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas numato jo priverstinio vykdymo tvarką.“

6.2. dėl Pareiškėjos teiginių, jog Savivaldybės administracijos tarnautojai neatlieka savo pareigų, kad Pareiškėjos nurodytas pažeidimas dėl nepašalintos kompostavimo dėžės būtų pašalintas „[...] informuojame, kad Savivaldybės administracijos tarnautojai ir darbuotojai savo pareigas vykdė tinkamai, kadangi 2023 m. gegužės 18 d. Alytaus rajono savivaldybės administracijos specialistai buvo nuvykę adresu <...>, Alytaus sen., Alytaus r. sav., ir V. P. [asmens duomenys neskelbtini] administracinio nusižengimo byloje už administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 367 str. 1 d., buvo priimtas administracinis nurodymas bei paskirta bauda.“

6.3. „Informuojame, kad pareiškėja pirmą kartą 2023 m. gegužės mėn. 1 d. (įsigaliojus Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo, anaerobinio apdorojimo aplinkosauginių reikalavimų 35.1 papunkčio pakeitimui) elektroniniu paštu alytaus.seniunija@arsa.lt kreipėsi į Alytaus rajono savivaldybės administracijos Alytaus seniūniją. 2023 m. birželio mėn. 9 d. Alytaus rajono savivaldybės administracijos teisės ir vidaus administravimo skyriaus vyriausiasis specialistas D. J. [asmens duomenys neskelbtini] atsakymą pareiškėjai pateikė taip pat elektroniniu paštu.“

6.4. „Pareiškėja į Alytaus rajono savivaldybės administraciją kreipėsi 2023 m. liepos 5 d., 2023 m. liepos 13 d. ir 2023 m. rugpjūčio 1 d. Visi skundai buvo nukreipti Teisės ir vidaus administravimo skyriaus vedėjo pavaduotojai E. D. [asmens duomenys neskelbtini], kuri 2023 m. rugpjūčio 2 d., atsakė pareiškėjai į visus tris paklausimus, vienu raštu, nepraleidžiant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyto 20 darbo dienų termino. Pareiškėja 2023 m. rugpjūčio mėn. 30 d. ir 2023 m. spalio mėn. 2 d., pakartotinai kreipėsi į Alytaus rajono savivaldybės administraciją, į abu prašymus buvo atsakyta 2023 m. spalio mėn. 24 d., raštą rengė Teisės ir vidaus administravimo skyriaus vedėjo pavaduotoja E. D. (dėl ilgalaikio darbuotojos nedarbingumo ir žmogiškųjų išteklių trūkumo atsakymas buvo pateiktas 2023 m. spalio 24 d.)“

6.5. „[...] informuojame, kad su pareiškėjos žemės sklypu besiribojančiame kaimyniniame sklype, <...>, Alytaus sen., Alytaus r. sav., esanti kompostinė nebuvo patraukta, kadangi 2023 m. gegužės 16 d. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcijos specialistai buvo nuvykę minimu adresu ir apžiūros metu nustatė, kad asmuo V. P., kompostuodamas žaliąsias atliekas, nepažeidė nustatytų aplinkosauginių reikalavimų, Pareiškėjos nurodytos komposto dėžės nenaudoja ir pripažino ją ne komposto dėže.“

6.6. „Alytaus rajono savivaldybės administracijos Teisės ir vidaus administravimo skyriaus vyriausiasis specialistas D. J. 2023 m. birželio 6 d. V. P. surašė protokolą už administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 367 str. 1 d. ir priėmė administracinį nurodymą bei paskyrė 15 eurų baudą. V. P. 2023 m. birželio 19 d. sumokėjo nurodytą baudą, dėl to jam nebuvo surašytas nutarimas administracinio nusižengimo byloje ir neskirta bauda pagal LR ANK 609 straipsnį (nuo 30 iki 140 eurų).“

6.7. „[...] 2023 m. gegužės 16 d. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcijos specialistai, buvo nuvykę minimu adresu ir apžiūros metu nustatė „[...] kad <...>, Alytaus r. sav., privačiame žemės sklype, prie pat sklypo ribos su kaimyniniu sklypu, adresu <...>, Alytaus r. sav. yra iš medinių padėklų pagaminta konstrukcija, primenanti dėžę, jos viduje, apatinėje dalyje rasta medžiaga panaši į dirvožemį arba pagamintą kompostą (sklypo savininkas nurodė, kad tai yra dirvožemis) ant viršaus uždėtos kelios augalinės kilmės liekanos (sausios augalų stiebai arba smulkios šakos). Apžiūros metu kompostui būdingo kvapo nesijautė, skysčiai aplink pagamintą konstrukciją netekėjo. Kitų galimų kompostuoti medžiagų konstrukcijos viduje nerasta. Aplink įrengtą medinę konstrukciją auga žolė. Požymių, kad nurodytoje vietoje šiuo metu būtų kompostuojamos žaliosios atliekos nenustatyta. Sklypo savininkas V. P. nurodė, kad maždaug prieš 2 metus turi įsigijęs specialią kompostavimo dėžę, kuri pastatyta jo sklypo teritorijoje, o šią skunde minimą medinę konstrukciją naudoja savo reikmėms,

nekompostavimui. Apžiūrėjus savininko nurodytą naudojamą kompostavimo dėžę, apžiūros metu joje buvo kompostuojama žolė, bei velėnos. [...] Išmatavus atstumą nuo sklypo savininko naudojamos komposto dėžės iki savininko pastatytos tvoros išmatuotas atstumas yra 6.2 m. Sklypo savininkas nurodė, kad jo tvora yra pastatyta per metrą nuo sklypo ribos, taigi bendras atstumas nuo eksploatuojamos komposto dėžės iki gretimio sklypo ribos yra daugiau kaip 7 m. Asmuo kompostuodamas žaliąsias atliekas nepažeidė nustatytų aplinkosauginių reikalavimų.“

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes po priimto Taisyklių [*pastaba*: Alytaus rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės] nuostatų pakeitimo nebuvo naujai vertinama Pareiškėjos skunde nurodyta informacija. Alytaus rajono savivaldybės administracijos specialistai jokių veiksmų nesiėmė, kadangi joks teisės aktas nenumato ribojimų komposto kaip produkto ar žemių laikymui privačiame žemės sklype.“

6.8. „[...] informuojame, kad Alytaus rajono savivaldybės administracija šiuo klausimu veiksmų negali imtis, kadangi dėžė, esanti Pareiškėjos kaimyno sklype, yra pripažinta nebenaudojama ir požymių, kad būtų kompostuojamos žaliosios atliekos nenustatyta. Kaip ir buvo nurodyta Pareiškėjai teiktuose atsakymuose, dėl teisėtų interesų pažeidimo, neišsprendus su kaimyninio sklypo savininku kilusių ginčų taikiai, siūlome juos spręsti teisme civilinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Konfliktai tarp kaimyninių sklypų savininkų įsisenėję ir tęsiasi ne vienerius metus, todėl savivaldybė kitų konstruktyvių siūlymų, kaip išspręsti šią problemą, negali pateikti.“

7. Kartu su Savivaldybės teiktais paaiškinimais, skundžiama institucija pateikė dokumentus, iš kurių taip pat nustatyta:

7.1. Pareiškėja dėl jai aktualios problemos į Savivaldybę el. laiškais kreipėsi 2023 m. gegužės 8 d., 2023 m. liepos 5 d., 2023 m. liepos 13 d., 2023 m. rugpjūčio 1 d., 2023 m. rugpjūčio 30 d., 2023 m. spalio 2 d. Visuose paminėtuose Pareiškėjos kreipimuose buvo prašoma Savivaldybės imtis veiksmų, kad būtų pašalinti kaimyniniame sklype daromi pažeidimai, t. y. akcentuojama, jog kaimyniniame sklype mažesniu nei 2 m. atstumu iki Pareiškėjos žemės sklypo ribos stovi nepašalinti kompostavimo dėžė bei kaimyninio sklypo dalyje nėra pjaunama žolė bei netvarkomas patvorys, kuriame veisiasi šliužai;

7.2. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) Alytaus valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcijos surašytame 2023 m. gegužės 16 d. apžiūros akte buvo nurodytos nustatytos aplinkybės dėl faktinės situacijos žemės sklype, adresu <...>, Alytaus r. sav., kurias Savivaldybė akcentavo savo paaiškinimuose Seimo kontrolierei (pažymos 6.7 papunktis). Apie pirmiau paminėtą atliktą patikrinimą Pareiškėja buvo informuota Departamento Alytaus valdybos Alytaus aplinkos apsaugos inspekcijos 2023 m. gegužės 19 d. raštu, kuriame, be kita ko, buvo nurodyta:

„[...] Apžiūros metu kompostavimo procesui būdingo kvapo nesijautė, skysčiai aplink pagamintą konstrukciją netekėjo. Kitų galimų kompostuoti medžiagų konstrukcijos viduje nerasta. Aplink įrengtą medinę konstrukciją auga žolė. Požymių, kad nurodytoje vietoje šiuo metu būtų kompostuojamos (vyksta kompostavimo procesas) žaliosios atliekos nenustatyta. Sklypo savininkas medinės konstrukcijos viduje buvusias augalinės kilmės liekanas (sausus augalų stiebus arba smulkias šakas) pašalino. Nurodyto sklypo teritorijoje stovi speciali kompostavimo dėžė, kurioje yra kompostuojamos žaliosios atliekos, laikantis aplinkosauginių reikalavimų.“

7.3. Savivaldybės administracijos 2023 m. spalio 24 d. rašte Nr. K26-3706, kuriuo buvo atsakyta į Pareiškėjos 2023 m. rugpjūčio 30 d. bei 2023 m. spalio 2 d. kreipimusis, buvo nurodyta:

„[...] informuojame, kad yra pradėta administracinio nusižengimo teisena dėl pažeidimo, numatyto Administracinių nusižengimų kodekso 367 straipsnio 1 d.

Informuojame, kad Jūsų prašyme minimam piliečiui administracinio nusižengimo byloje už administracinį nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 367 str. 1 d., priimtas administracinis nurodymas bei paskirta bauda.

Administracinių nusižengimų kodekso 41 straipsnyje numatyta, kad administracinės nuobaudos paskyrimas neatleidžia administracinį nusižengimą padariusio asmens nuo pareigos, už kurios nevykdymą buvo paskirta administracinė nuobauda, vykdymo.

Remiantis aukščiau išdėstytu, pažymime, kad Alytaus rajono savivaldybė, siekdama užtikrinti tinkamą tvarkos laikymąsi, vykdo tolimesnes procedūras numatytas teisės aktuose.“

8. Seimo kontrolierei tyrimo metu 2025 m. vasario 11 d. pakartotinai kreipėsi į Savivaldybę prašant pateikti papildomą informaciją apie esamą situaciją ir Savivaldybės administracijos atliktus veiksmus sprendžiant Pareiškėjai aktualią problemą, prašant nurodyti, kokių veiksmų buvo imtasi po Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutartyje Savivaldybės administracijai duoto įpareigojimo atlikti administracinio nusižengimo tyrimą bei informuojant, ar Pareiškėjos 2024 m. gegužės 23 d. skunde Savivaldybės administracijai nurodyta situacija buvo nagrinėjama Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų nustatymo ir sąrašo parengimo komisijoje, kaip apie esamą poreikį įvertinti Pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes šioje komisijoje buvo nurodęs Alytaus apylinkės teismas savo 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutartyje.

9. Teikdama institucijos paaiškinimus Seimo kontrolierei, Savivaldybės administracija 2025 m. kovo 13 d. rašte Nr. K26-1074, be kita ko, nurodė:

9.1. „[...] Informuojame, kad po Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutarties priėmimo buvo priimtas Alytaus rajono savivaldybės administracijos sprendimas dėl administracinio nusižengimo bylos teisenos pradėjimo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 590 straipsnio 1 dalimi dėl administracinio nusižengimo teisenos pradžios specialus procesinis dokumentas nerašomas. Pareiškėja atskiru raštu apie tai nebuvo informuota, tačiau su ja buvo derinamas apklausos laikas ir buvo informuota, kad toliau bus vykdomi administracinio nusižengimo teisenos tyrimo veiksmai.“

9.2. „Informuojame, kad pareiškėja 2024-11-29 buvo apklausta, surašytas apklausos protokolas. 2024-11-30 pareiškėja pateikė papildomai paaiškinimą elektroniniu paštu, kurį paprašė pridėti prie 2024-11-29 apklausos protokolo. 2024-12-02 pateikė papildomą paaiškinimą raštu prie protokolo. Kiti Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutartyje nurodyti veiksmai neatlikti, tačiau administracinė teisena nebaigta, tyrimas tęsiamas ir teismo nurodyti veiksmai bus atlikti artimiausiu metu.“

9.3. „[...] kiti Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutartyje nurodyti veiksmai neatlikti, tačiau administracinė teisena nebaigta, tyrimas tęsiamas ir teismo nurodyti veiksmai bus atlikti artimiausiu metu. Pagrindinė priežastis yra žmoniškųjų išteklių trūkumas, nes administracinio nusižengimo tyrimo atlikimui reikalingos specialios žinios ir kompetencijos.“

9.4. „Pareiškėjos 2024 m. gegužės 23 d. skunde Savivaldybės administracijai nurodyta situacija nebuvo nagrinėjama Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų nustatymo ir sąrašo parengimo komisijoje. Vadovaujantis Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto 2016 m. vasario 4 d. Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. K-10 „Dėl Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo tvirtinimo“, 7 punktu informaciją apie nenaudojamus, apleistus žemės sklypus renka seniūnijų seniūnai. Seniūnijų seniūnai kartu su žemės ūkio specialistais seniūnijose surinktą informaciją apie nenaudojamo, apleisto žemės sklypo vietą (pagal galimybę nurodant žemės sklypo koordinatę, adresą, grafiškai pažymėtą žemėlapyje ar kitais būdais, padedančiais nustatyti konkretų sklypą) ir vizualinę medžiagą,

pagrindžiančią žemės sklypo atitikimą Aprašo 5.1, 5.2 punktuose nurodytus kriterijus, pateikia Komunalinio ūkio ir architektūros skyriui iki einamųjų metų liepos 1 d. Vadovaujantis Aprašo 16 punktu Finansų ir investicijų skyrius iki einamųjų metų rugpjūčio 20 d. Administracijos direktoriaus įsakymo, tvirtinančio Sąrašą, nuorašą pateikia Valstybinei mokesčių inspekcijai. Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutartis įsiteisėjo jau praėjus apraše nurodytiems terminams, todėl komisijoje nebuvo nagrinėjama pareiškėjos pateikta situacija. Vadovaujantis aprašo nuostatomis einamaisiais metais galimybė svarstyti šį klausimą komisijoje yra, jeigu iki einamųjų metų liepos 1 dienos pareiškėjos kaimynas nesusitvarkys probleminės žemės sklypo dalies.“

10. Seimo kontrolieriui pakartotinai 2025 m. birželio 16 d. kreipusis į Savivaldybės administraciją ir prašant informuoti, ar buvo baigta administracinio nusižengimo bylos teiseną ir atlikti Alytaus apylinkės teismo 2024 m. rugpjūčio 2 d. nutartyje (administracinio nusižengimo byla Nr. II-141-800/2024) Savivaldybei teikti nurodymai bei ar Pareiškėjos 2024 m. gegužės 23 d. skunde Savivaldybės administracijai nurodyta situacija buvo išnagrinėta Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų nustatymo ir sąrašo parengimo komisijoje, Savivaldybės administracija 2025 m. rugpjūčio 20 d. informavo, jog „[...] tyrimas baigtas. Tikslu įvertinti pilnai medžiagoje nurodytas aplinkybės, buvo atliktas neplaninis patikrinimas, kurio metu buvo nustatyta, kad besiribojančio sklypo savininkė nesilaikė Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių, patvirtintų Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2014-02-25 sprendimo Nr. K-47 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo“ [...] 11 ir 12.2 punktuose nustatytų reikalavimų. Besiribojančio sklypo savininkė su pažeidimu sutiko, gailėjosi ir ateityje įsipareigojo neprižiūrėtą sklypo dalį prižiūrėti, kad želdiniai nelįstų į kaimyninį sklypą. Už šiuos pažeidimus jai buvo pareikšta žodinė pastaba. Nuo žodinės pastabos pareiškimo dienos per 14 dienų besiribojančio sklypo savininkė įsipareigojo sutvarkyti nesutvarkytą sklypo dalį.

Gretimame žemės sklype esančioje medinėje dėžėje jokių atliekų ir (ar) invazinių šliužų nerasta, specifinis kvapas, būdingas žaliųjų atliekų irimui, neužfiksuotas. Dėžėje augo aukšta žolė, kas leidžia daryti išvadą, kad ji šiuo metu žaliųjų ar kitų atliekų kompostavimui nenaudojama.

Atsižvelgiant į tai, patikrinimo metu medžiagoje nurodyta aplinkybė, kad minėta dėžė yra kompostavimo įrenginys, nepasitvirtino.“

Iš kartu su paaiškinimais pateikto 2025 m. liepos 28 d. Savivaldybės administracijos informacinio pranešimo dėl žodinės pastabos pareiškimo kopijos nustatyta, jog Pareiškėjos kaimyninio sklypo savininkei G. P. buvo pareikšta žodinė pastaba tik už padarytą veiką, turinčią administracinio nusižengimo, numatyto Administracinių nusižengimo kodekso 366 straipsnio 1 dalyje, požymių.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

11. Lietuvos Respublikos įstatymai

11.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ 1 dalis – „Biurokratizmas– tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.“

12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriama skundai“ 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų

žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje, taip pat skundus dėl pažeidimų, padarytų teikiant viešąsias paslaugas smulkiąjam ir vidutiniam verslui.“

11.2. Vietos savivaldos įstatymo:

6 straipsnio „Savarankiškosios savivaldybių funkcijos“

Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos:

36 punktas – „sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešosiose vietose užtikrinimas;“

11.3. Administracinių nusižengimo kodekso (toliau – ANK):

41 straipsnis „Pareigos, už kurios nevykdymą buvo paskirta administracinė nuobauda, vykdymas

Administracinės nuobaudos paskyrimas neatleidžia administracinį nusižengimą padariusio asmens nuo pareigos, už kurios nevykdymą buvo paskirta administracinė nuobauda, vykdymo.“

366 straipsnio „Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas“

1 dalis – „Savivaldybių tarybų patvirtintų tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą nuo dvidešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų.“

2 dalis – „Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų.“

367 straipsnio „Savivaldybių tarybų patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimas“

1 dalis – „Savivaldybių tarybų patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimas užtraukia baudą nuo trisdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų.“

2 dalis – „Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų.“

589 straipsnio „Administracinius nusižengimus tiriantys ir protokolus surašantys pareigūnai“

Administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo, išskyrus šio kodekso 611 straipsnio 4 dalyje nustatytus atvejus, šių institucijų pareigūnai:

82 punktas – „savivaldybių administracijų – dėl šio kodekso [...] 366, 367, [...] straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų;“

12. Vietos savivaldos teisės aktai

12.1. Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. K-47 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių (toliau – Tvarkymo ir švaros taisyklės)

1 punktas – „Alytaus rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato bendruosius ir specialiuosius tvarkymo, švaros ir tvarkos palaikymo reikalavimus, privalomus visiems fiziniams ir juridiniams asmenims jiems įstatymų nustatyta tvarka priskirtose teritorijose bei bendrojo naudojimo teritorijose Alytaus rajone.“

3 punktas – „Taisyklėse vartojamas sąvokos: [...]“

3.6. Želdinių tvarkymas – medžių, krūmų genėjimas, sausų, įlūžusių šakų išpjaujimas, piktžolių naikinimas, medžių (keliančių pavojų) išpjovimas, medžių, krūmų, gėlių sodinimas.“

11 punktas – „Žemės valdų savininkai privalo tvarkyti, genėti savo teritorijoje augančius želdinius, trukdančius kaimyninių sklypų savininkams, praeiviams, eismo dalyviams.“

12 punktas – „Asmenims priskirtose teritorijose draudžiama: [...]“

12.2. palikti netvarkomą, apleistą, nešienautą, piktžolėtą nuosavybės teise priklausančią, nuomojamą ar kitaip valdomą žemę ar mišką.“

36 *punktas* – „Taisyklių reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatyta tvarka.“

12.2. *Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. K-61 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. K-353 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių tvirtinimo pakeitimo“ patvirtintų Alytaus rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių (toliau – Atliekų tvarkymo taisyklės)*

32.8. papunktis – „Komunalinių atliekų turėtojai žaliąsias atliekas privalo atskirti nuo kitų komunalinių atliekų jų susidarymo vietoje:

32.8.1. žaliųjų atliekų sąrašas pateikiamas šių taisyklių 2 priede;

32.8.2. komunalinių atliekų turėtojai, kurie turi galimybes žaliąsias atliekas kompostuoti, jas kompostuoja savo privačioje valdoje specialiai tam skirtoje vietoje ar bendruose kelių individualių namų ūkių kompostavimo įrenginiuose su kitomis rekomenduojamomis kompostuoti komunalinėmis atliekomis. Kompostavimo vieta turi būti parenkama nuošalioje (kuo toliau nuo gyvenamųjų pastatų) sklypo vietoje, ne arčiau kaip 2 metrai nuo kaimyninės sklypo ribos, kad sklindantis kvapas nepažeistų kaimyninio sklypo savininko interesų ir teisių.“

12.3. *Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 4 d. sprendimu Nr. K-10 „Dėl nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo tvirtinimo“ patvirtinto Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo (Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimo Nr. K-178 redakcija) (toliau – Aprašas)*

1 *punktas* – „[...] Šis Aprašas taikomas nustatant nenaudojamus, apleistus privačios nuosavybės teise valdomus ir iš valstybės nuomojamus (suteiktus naudotis) žemės sklypus, kuriems Alytaus rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) sprendimais taikomi didesni žemės mokesčio ir valstybinės žemės nuomos mokesčio tarifai, išskyrus privačios nuosavybės teise valdomas žemės ūkio naudmenas.“

4 *punktas* – „Administracijos direktoriaus įsakymu sudaroma komisija Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje nenaudojamų apleistų žemės sklypų nustatymui ir sąrašo parengimui (toliau – Komisija).“

5 *punktas* – „Į Sąrašą įtraukiami žemės sklypai, atitinkantys bent vieną iš išvardintų kriterijų:

5.1. žemės sklypas yra apleistas, t. y. nesutvarkytas taip, kad jis būtų tinkamas naudoti pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį arba visiškai neprižiūrimas (pvz., žemės ūkio ar kitos paskirties žemės sklypas nešienaujamas, apaugęs menkaverčiais medžiais ir krūmynais, piktžolėmis ir pan.);

5.2. žemės sklype laikomos (išskyrus tam skirtas vietas) statybinės ir (ar) teršiančios aplinką medžiagos, statybinis laužas ar daiktai (akivaizdžiai netvarkingos, techninių reikalavimų neatitinkančios transporto priemonės, jų dalys, nenaudojami statybiniai vagonėliai ar pan.), kaupiamos šiukšlės;“

7 *punktas* – „Informaciją apie nenaudojamus, apleistus žemės sklypus renka seniūnijų seniūnai. Seniūnijų seniūnai kartu su Žemės ūkio specialistais seniūnijose surinktą informaciją apie nenaudojamo, apleisto žemės sklypo vietą (pagal galimybę nurodant žemės sklypo koordinatę, adresą, grafiškai pažymėtą žemėlapyje ar kitais būdais, padedančiais nustatyti konkretų sklypą) ir vizualinę medžiagą, pagrindžiančią žemės sklypo atitikimą Aprašo 5.1, 5.2 punktuose nurodytus kriterijus, pateikia Komunalinio ūkio ir architektūros skyriui iki einamųjų metų liepos 1 d.“

9 *punktas* – „Komisija vizualiai įvertina žemės sklypų, apie kurių nenaudojimą, apleidimą gavo informaciją, būklę ir atrenka žemės sklypus, atitinkančius nustatytus

kriterijus, bei naudodamasi Nekilnojamojo turto kadastro registro duomenimis parengia žemės sklypų preliminarų Sąrašą, pagal nustatytas formas (1 ir 2 priedai).“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

13. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo* 2021 m. kovo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1826-629/2021:

„[...] Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr., pvz., 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr. pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. birželio 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015).“

14. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo* 2003 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴–689–03:

„[...] Pažymėtina, kad iš esmės skiriasi administracinių pažeidimų teisenos ir viešojo administravimo sampratos, jų turinys ir pagrindiniai elementai: 1) subjektai – viešojo administravimo sistemoje dalyvauja visos valstybinio administravimo ir savivaldybių administravimo institucijos, įstaigos, tarnautojai; nevyriausybinės organizacijos, kurioms suteikti viešojo administravimo įgaliojimai; taip pat asmenys (fiziniai ar fizinių asmenų grupė, juridiniai asmenys, asmenys, neturintys juridinio asmens teisių), kurių interesus liečia viešojo administravimo subjektų priimami sprendimai, aktai, veiksmai [...]. Administracinių teisės pažeidimų teisejoje dalyvaujantys subjektai yra specifiniai, t. y. viena vertus, pareigūnai ar institucijos, kurioms įstatymai suteikia teisę nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas, o kita vertus, asmenys, padarę administracinės teisės pažeidimus ir traukiami administracinę atsakomybę; [...]

Išdėstyti argumentai leidžia daryti išvadą, kad administracinių teisės pažeidimų teisena ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą, todėl šioje byloje VAĮ nuostatos netaikytinos.“

15. *Lietuvos Aukščiausiojo Teismo* 2023 m. spalio 12 d. nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-32-976/2023:

„[...] Trunkamuoju teisės pažeidimu laikomas toks pažeidimas, kurio darymas tęsiasi tam tikrą laiko tarpą, ir tokiu pažeidimu pripažįstamas veikimas ar neveikimas, kuris suponuoja tam tikrą asmeniui teisės aktų pagrindu atsiradusių pareigų nevykdymą. Tokie pažeidimai prasideda nuo tam tikro neteisėto veiksmo atlikimo ar nuo pareigos veikti ar neveikti atsiradimo momento ir pasibaigia, kai kaltininkas pats nutraukia pareigos nevykdymą, jį nutraukia kiti asmenys arba pareigos vykdymas pasibaigia.

[...] teisėjų kolegija pabrėžia, kad trunkamojo nusižengimo atveju inkriminuotina neteisėta veika – pareigos nevykdymas, jei ji tęsiama nepaisant atsakomybės taikymo, paprastai yra tapati; kita vertus – pats nusižengimo pobūdis suponuoja, kad nusižengimo darymas visada trunka tam tikrą laiko tarpą, kol jis nenutraukiamas. Todėl, sprendžiant dėl administracinės atsakomybės taikymo tokiais atvejais, negalima iš esmės automatiškai, tik nustatant naują trunkamojo nusižengimo laikotarpį, taikyti administracinę atsakomybę, nevykdžius naujai inicijuoto administracinio proceso ir jo metu nenustačius nusižengimo sudėtį atitinkančios neteisėtos veikos. Toks administracinės atsakomybės taikymo sąlygų aiškinimas trunkamojo nusižengimo atveju atitinka principą, pagal kurį administracinę

atsakomybę reglamentuojančios teisės normos jas taikančių subjektų negali būti aiškinamos plečiamai, t. y. kad išplėstų administracinės atsakomybės ribas ar kaip nors kitaip apsunkintų administracinės atsakomybės traukiamo asmens padėtį. Kita vertus, nustatant atsakomybės pagrindą ir jos taikymo sąlygas, turi būti užtikrinta, kad vien dėl trunkamojo nusižengimo pobūdžio asmenys, vieną kartą jau patraukti atsakomybės už pareigos nevykdymą, tačiau toliau jos nevykdantys, negalėtų išvengti atsakomybės už tolesnį trunkamojo nusižengimo darymą.“

Tyrimo išvados

16. Išanalizavus Pareiškėjos Skunde ir jo papildymuose nurodytas faktines aplinkybes bei pateiktus dokumentus (pažymos 2.1 – 2.4, 4.1 – 4.10 papunkčiai), o taip pat tyrimo metu surinktą medžiagą (pažymos 6, 7, 9, 10 punktai) bei remiantis nagrinėjamu atveju aktualių teisiniu reguliavimu bei teismine praktika (pažymos 11 – 15 punktai), darytinos šios išvados:

16.1. pirmiausia pažymėtina tai, kad, kaip spręstina iš Pareiškėjos Skunde nurodytų argumentų, Pareiškėjos kreipimosi su Skundu į Seimo kontrolierę tikslas yra susijęs su Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmų kontroliuojant Atliekų tvarkymo taisyklių (konkrečiai – minėtųjų taisyklių 32.8.2 papunkčio, nurodyto šios pažymos 12.2 papunktyje) bei Tvarkymo ir švaros taisyklių 12.2 papunkčio (pažymos 12.1 papunktis) nuostatų laikymąsi įvertinimu. Būtent Atliekų tvarkymo taisyklių bei Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų tinkamo įgyvendinimo kontrolė, Pareiškėjos nuomone, užtikrintų ir jos teisę į saugią ir švarią aplinką (pažymos 2.4 papunktis). Tačiau, kaip teigtina remiantis Savivaldybės administracijos pozicija (pažymos 4.4, 6.1 papunkčiai), skundžiama institucija laikosi nuomonės, jog teisės aktuose nesant numatytos galimybės Savivaldybei įpareigoti asmenis prižiūrėti ir tvarkyti įstatymų nustatyta tvarka jiems priskirtas ar faktiškai naudojamas teritorijas, Savivaldybė negali užkardyti konkrečių asmenų, tarp jų ir Pareiškėjos, teisių pažeidimo atvejų.

Atsižvelgdama į pirmiau paminėtas Pareiškėjos ir Savivaldybės administracijos pozicijas, Seimo kontrolierė pastebi, kad sutiktina su Savivaldybės administracijos argumentais, jog dėl kaimyninio sklypo savininko veiksmais (neveikimu), kai nesilaikoma Atliekų tvarkymo taisyklių bei (ar) Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų, galimai patiriamos žalos atlyginimo ir reikalavimo pašalinti bet kuriuos Pareiškėjos nuosavybės teisės pažeidimus Pareiškėja turėtų kreiptis į teismą (pažymos 4.1, 6.8 papunkčiai). Tačiau tuo pačiu Seimo kontrolierė pabrėžia, jog tinkama Atliekų tvarkymo taisyklių bei (ar) Tvarkymo ir švaros taisyklių laikymosi kontrolė ir jos pagrindu administracinės atsakomybės taikymas minėtąsias taisykles pažeidusiems asmenims yra svarbi ne tik dėl minėtųjų taisyklių bei ANK nuostatų (pažymos 11.3 papunktis) tinkamo įgyvendinimo užtikrinimo, bet ir sietina su visų Savivaldybės gyventojų (tiek bendrai kaip visuomenės, tiek kaip atskirų asmenų) teisių į saugią ir švarią aplinką užtikrinimu. Taigi, nagrinėjamu atveju Savivaldybės administracijos, kaip administracinių nusižengimų teiseną ANK nustatyta tvarka vykdančio subjekto (pažymos 11.3 papunktis), veiksmai ir nustatytos situacijos faktinės aplinkybės (pažymos 4.2, 4.5, 4.7 papunkčiai) būtų svarbūs Pareiškėjai ketinant ginti savo teises teisme, todėl Savivaldybės administracijos Pareiškėjai akcentuojama pozicija dėl galimybės tik bausti, bet neįpareigoti kaimyninio žemės sklypo savininką yra teisinga, tačiau be pagrindo neigiama Savivaldybės administracijos atliekamos Atliekų tvarkymo taisyklių bei Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų laikymosi kontrolės svarba.

Pažymėtina, kad, remiantis Pareiškėjos kreipimuosi į Savivaldybės administraciją turiniu (pažymos 4.5, 4.7, 4.8, 7.1 papunkčiai), Pareiškėja savo kreipimuose prašo Savivaldybės imtis veiksmų dėl kaimyniniame sklype daromų pažeidimų, t. y. dėl šalia sklypo ribos įrengtos savadarbės kompostavimo dėžės bei kaimyninio sklypo dalyje, besiribojančioje su Pareiškėjos žemės sklypu, nepjaunamos žolės bei piktžolių pašalinimo.

Ir nors Pareiškėja minėtuose savo kreipimuose skundžiamai institucijai prašo, kad būtų imtasi veiksmų dėl savadarbės kompostavimo dėžės pašalinimo bei žolės nupjovimo, tačiau bendras Pareiškėjos kreipimusi į Savivaldybės administraciją kontekstas, Seimo kontrolierės vertinimu, patvirtina, jog Pareiškėja tikisi savo teisėtų interesų į saugią ir švarią aplinką užtikrinimo Savivaldybės administracijai taikant kaimyninio sklypo savininkui administracinę atsakomybę. Tad, kaip jau minėta pirmiau, Savivaldybės administracijos veiksmai vykdant Atliekų tvarkymo taisyklių bei Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų laikymosi kontrolę nagrinėjamu atveju Pareiškėjai ypač svarbūs;

16.2. kaip jau akcentuota, Atliekų tvarkymo taisyklių bei Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų laikymosi kontrolė yra įgyvendinama per administracinių nusižengimų teiseną (pažymos 11.3 papunktis), todėl svarbu pažymėti, kad vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio nuostatomis, Seimo kontrolieriai netiria ginčų dėl asmenų teisių ar įstatymuose saugomų interesų pažeidimų administracinėje teismoje, įgaliojams valstybės ar savivaldybių pareigūnams tiriant administracinio nusižengimo bylas bei priimant procesinius sprendimus (pažymos 11.1 papunktis). Pažymėtina, kad tik įgaliojimus turintys atsakingi valstybės ir savivaldybių pareigūnai turi teisę, įvertinę visas aplinkybes, pradėti administracinę teiseną (jos nepradėti), nutraukti pradėtą administracinio nusižengimo teiseną, ją atnaujinti, skirti pažeidėjams administracines nuobaudas (jų neskirti). Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, ką yra pažymėjęs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo nutartyje (pažymos 14 punktas), kad administracinių teisės pažeidimų teisma ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą, todėl pareigūnų veiksmai (sprendimai) administracinėje teismoje skundžiami išimtinai remiantis ANK nuostatomis.

Šie paminėti teisiniai pagrindai sąlygoja, kad Seimo kontrolierė nevertina tyrimo metu surinktos informacijos, susijusios su Savivaldybės administracijos vykdyta administracinių nusižengimų teisma, ir jos metu Savivaldybės administracijos ir Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos nustatytų faktinių aplinkybių (pažymos 4.3, 4.5, 4.7, 4.8, 6.5, 6.6, 6.7, 7.2 papunkčiai). Tačiau pabrėžtina tai, jog nagrinėjamu atveju galimai Savivaldybės administracijos netinkamai vykdyta Atliekų tvarkymo taisyklių bei Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų laikymosi kontrolė, kuri užtikrinama per administracinių nusižengimų teismos įgyvendinimą, sąlygojo Pareiškėjos teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimą.

Tai teigtina remiantis tuo, jog Pareiškėja dėl jai aktualios situacijos į Savivaldybės administraciją kreipėsi prašydama tiek įvertinti kaimyniniame sklype esamą padėtį dėl kompostavimo dėžės bei nešienaujamos sklypo dalies, tiek siekdama, jog kaimyninio sklypo savininkui už Atliekų tvarkymo taisyklių bei Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų pažeidimus būtų taikoma administracinė atsakomybė (pažymos 4.5, 4.7, 4.8, 7.1 papunkčiai). Ir nors pripažintina, jog Savivaldybės administracija teisės aktų nustatytais terminais (išskyrus pažymos 6.4 papunktyje nurodytą atvejį) parengdavo bei pateikdavo Pareiškėjai atsakymus į jos kreipimuis, tačiau taip pat konstatuotina, kad skundžiamos institucijos Pareiškėjai nurodyti ketinami atlikti veiksmai vykdant Atliekų tvarkymo taisyklių bei Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų laikymosi kontrolę arba nebuvo įgyvendinti (pažymos 7.3, 10 papunkčiai), arba buvo vilkinami (pažymos 9.1 – 9.3, 10 papunkčiai). Kaip savo formuojamoje praktikoje yra pabrėžęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (pažymos 13 punktas), tačiau nagrinėjamu atveju konstatuotinas buvęs Savivaldybės administracijos, kaip viešojo administravimo subjekto, tokios turimos pareigos nevykdymo atvejis.

Nagrinėjamu atveju Savivaldybės administracijos dvejopo veikimo (tiek galinčio veikti kaip viešojo administravimo subjektas, tiek kaip subjektas, skiriantis administracines nuobaudas už padarytus administracinius nusižengimus bei atliekantis kitus veiksmus administracinių nusižengimų teismoje) pobūdį bei to ypatumus akcentavo ir Lietuvos

administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius savo 2025 m. spalio 13 d. sprendime (pažymos 4.9 papunktis). Tad vertindama Savivaldybės administracijos tarnautojų veiksmus per gero viešojo administravimo prizmę, Seimo kontrolierė konstatuoja, jog buvęs ir vis dar esamas skundžiamos institucijos veiksmų vilkinimas įgyvendinant Atliekų tvarkymo taisyklių bei (ar) Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų laikymosi kontrolę bei duoti, bet neištesėti, Savivaldybės administracijos įsipareigojimai (pažymos 7.3, 10 papunkčiai), sukūrė Pareiškėjai lūkesčius dėl objektyvaus ir operatyvaus administracinių nusižengimų teisenos įgyvendinimo, kurių Pareiškėja negalėjo realiai įgyvendinti. Visa tai sąlygojo Pareiškėjos teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimą, nes užkirta kelią Pareiškėjos savalaikiam ir tinkamam jos teisių gynimo būdo realizavimui;

16.3. akcentuotina, kad Seimo kontrolierė nėra įgaliota nustatyti tam tikrų faktų buvimo (nebuvo), todėl Pareiškėjos Skunde nurodytos faktinės aplinkybės, kiek jos susijusios su Pareiškėjos kaimyniniame žemės sklype pastatytos savadarbės kompostavimo dėžės šiuo metu naudojimu / nenaudojimu žaliųjų atliekų kompostavimui, negali būti Seimo kontrolierės vertinamos, kaip ir negali būti kvestionuojamos Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos priėtos išvados dėl minėtosios savadarbės dėžės nelaikymo žaliųjų atliekų kompostavimo vieta (4.3, 6.5, 6.7, 7.2 papunkčiai). Tai svarbu sprendžiant Atliekų tvarkymo taisyklių 32.8.2 papunktyje įtvirtintos nuostatos taikymą / netaikymą Pareiškėjos Skunde nurodytu atveju, kai Savivaldybės administracija įgyvendina administracinių nusižengimų teiseną. Tai patvirtina, kad minėtosios nuostatos tinkamo aiškinimo bei taikymo administracinių nusižengimų teisejoje vertinimas nepriskirtas Seimo kontrolierės kompetencijai.

Priešingai nei kylantys skirtingi traktavimai dėl savadarbės kompostavimo dėžės pripažinimo vis dar naudojama žaliųjų atliekų kompostavimo vieta, nešienaujamo kaimyninio sklypo dalies faktas Savivaldybės administracijos nebuvo paneigtas, o tik patvirtintas vykdant administracinio nusižengimo teiseną kaimyninio sklypo savininko ir jos sutuoktinės atžvilgiu (pažymos 4.5, 10 papunkčiai). Pažymėtina, kad nors Pareiškėja visada savo kreipimuose į Savivaldybės administraciją akcentavo ir kaimyninio sklypo savininko daromą administracinį pažeidimą, kai nesilaikoma Tvarkymo ir švaros taisyklių 12.2 papunktyje nustatytos pareigos nepalikti nenušienauto žemės sklypo, tačiau į šį aspektą buvo atsižvelgta tik apie tai pasisakius Alytaus apylinkės teismui savo nutartyje, priimtoje administracinio nusižengimo byloje pagal Pareiškėjos skundą (pažymos 4.6 papunktis). Minėtoje teismo nutartyje buvo akcentuota, jog nėra jokių duomenų apie tai, kad Pareiškėjos atvejį būtų nagrinėjusi Savivaldybės administracijoje veikianti komisija Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje nenaudojamų apleistų žemės sklypų nustatymui ir sąrašo parengimui (pažymos 12.3 papunktis). Ir nors tokia teismo išvada turėjo lemti Savivaldybės administracijos tam tikrus veiksmus, jog Pareiškėjos atvejis būtų įvertintas minėtoje komisijoje, tačiau ir po Seimo kontrolierės teiktų užklausų šiuo klausimu (pažymos 8 punktas), skundžiama institucija nepateikė šio klausimo Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje nenaudojamų apleistų žemės sklypų nustatymui ir sąrašo parengimui komisijos svarstymui, nors tokią galimybę skundžiama institucija buvo Seimo kontrolieriui nurodžiusi (pažymos 9.4 papunktis).

Seimo kontrolierės vertinimu, toks Savivaldybės administracijos neveikimo atvejis parodo, jog skundžiama institucija nedėjo pastangų ne tik Alytaus apylinkės teismo nutartyje nurodytų išvadų įvertinimui bei įgyvendinimui, tačiau galimai neturėjo ir siekio realiai spręsti Pareiškėjos situaciją. Todėl konstatuotina, kad toks buvęs Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimas turi biurokratizmo, kaip jis apibrėžiamas Seimo kontrolierių įstatyme (pažymos 11.1 papunktis), požymių;

16.4. nors ir nevertindama Savivaldybės administracijos, kaip subjekto vykdančio administracinių nusižengimų teiseną Pareiškėjos nurodytu atveju, veiksmų Seimo kontrolierė nori atkreipti Savivaldybės administracijos dėmesį į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką bylose, susijusiose su trunkamaisiais teisės pažeidimų atvejais (pažymos

15 punktą). Tyrimo metu surinkta medžiaga ir Savivaldybės administracijos teikti paaiškinimai suponuoja išvadą, jog Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų taikymas / netaikymas dėl Pareiškėjos kaimyninio sklypo savininko neveikimo (žolės ir piktžolių dalyje žemės sklypo nenupjovimo) Savivaldybės administracijos buvo laikomas kaip buvęs vienkartinis įvykdytas administracinis nusižengimas, už kurio padarymą administracinė atsakomybė jau buvo taikyta (pažymos 4.5, 6.2, 6.6 papunkčiai). Atsižvelgus į tai, kad Pareiškėjos pateikta informacija (pažymos 4.10 papunktis) patvirtina, jog kaimyninio sklypo savininkas ir (ar) jo sutuoktinė pažeidimo, susijusio su Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų nesilaikymu, nepašalina, kaip tą įpareigoja ANK 41 straipsnio nuostata (pažymos 11.3 papunktis), todėl, Seimo kontrolierės nuomone, Savivaldybės administracija turėtų įvertinti Pareiškėjos nurodytą atvejį per trunkamojo teisės pažeidimo prizmę.

17. Remiantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, Seimo kontrolierė akcentuoja Pareiškėjos atveju esamą tinkamo Atliekų tvarkymo taisyklių bei (ar) Tvarkymo ir švaros taisyklių nuostatų laikymosi kontrolės proceso įgyvendinimo poreikį bei atkreipia Savivaldybės administracijos dėmesį į gero viešojo administravimo principo, kurio Pareiškėjos skundžiamu atveju Savivaldybės administracija nesilaikė, įgyvendinimo svarbą Pareiškėjai aktualaus klausimo nagrinėjimo procese. Šiais paminėtais pagrindais Pareiškėjos Skundas pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl Alytaus rajono savivaldybės tarnautojų netinkamų veiksmų (neveikimo), kai nesiimama teisės aktuose Savivaldybės kompetencijai priskirtų veiksmų įgyvendinimo, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierė **Alytaus rajono savivaldybės merei** rekomenduoja:

19.1. atsižvelgiant į šios pažymos 16.2 papunktyje konstatuotą Pareiškėjos teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimo atvejį, su Alytaus rajono savivaldybės administracijos tarnautojais, nagrinėjusiais šioje pažymoje paminėtus Pareiškėjos kreipimusis, aptarti pažymoje pateiktas Seimo kontrolierės išvadas, siekiant išvengti panašių atvejų pasikartojimo Alytaus rajono savivaldybės administracijoje ateityje ir pavesti atsakingiems Alytaus rajono savivaldybės administracijos tarnautojams, pakartotinai nagrinėsiantiems Pareiškėjos 2025 m. rugpjūčio 6 d. skundą, kaip tą atlikti įpareigojo Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius savo 2025 m. spalio 13 d. sprendime, įvertinti Pareiškėjos atvejo faktines aplinkybes atsižvelgiant į Pareiškėjos kaimyninio sklypo savininko ir (ar) jos sutuoktinės veiksmų, nesilaikant Atliekų tvarkymo bei Tvarkymo ir švaros taisyklių, tęstinumo pobūdį;

19.2. remiantis šios pažymos 16.3 papunktyje pateiktomis išvadomis, pavesti atsakingiems Alytaus rajono savivaldybės administracijos tarnautojams surinkti reikiamą informaciją (dokumentus) dėl Pareiškėjos kreipimuose į Alytaus rajono savivaldybės administraciją nurodyto atvejo, kai galimai žemės sklypas (jo dalis), esantis adresu <...., Alytaus r., turėtų būti laikytinas apleistu ir tuo pagrindu įtrauktinas į Nenaudojamų, apleistų žemės sklypų sąrašą, ir nedelsiant perduoti šiuos duomenis komisijai dėl Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje nenaudojamų apleistų žemės sklypų nustatymo ir sąrašo parengimo nagrinėjimui.

Primenama, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė